

---

2. RISTIMINE

Püha ristimise sakrament

Ristimine on esimene ja ainukordne sakrament, mis rajaneb Jeesuse käsul ja töötusel (*Mt 28:18–20*) ja mille kaudu Jumal kingib inimesele õndsuseks hädavajalikku armu. Inimene ühendatakse Kristusega, kes on risti löödud ja üles tõusnud Issand, ning võetakse kristliku Kiriku osadusse.

Ristimine saadab pattude andeksandmist, lunastab surmast ja kuradist ning annab igavest õndsust kõigile, kes seda usuvad, mida Jumala sõna ja töotus ütleb (*Väike kateksimus, IV pt*). Ristimise tähendust selgitavad mitmed Piibli mõisted: ristimine on osasaamine Kristuse surmast ja ülestõusmisest (*Rm 6:3–5; Kl 2:12*); pattudest puhtaks pesemine (*1Kr 6:11; Hb 10:22*), päästmine hukatusest (*Mk 16:15–16; 1Pt 3:20–21*), uuestisünd (*Jh 3:5*), Kristuse valgusesse pääsemine (*Ef 5:14*), Kristusega riietumine (*Gl 3:27*), Püha Vaimu uuendamine (*Tt 3:5*).

Inimene võtab ristimises sisalduva pääste vastu usus. Ristimine kohustab inimest terve eluaja kasvama Kristuses ja Kristusesse (*Ef 4:13–16*), elama meeleparanduses, lootma Kristusele ja elama Tema eeskuju järgi. Lapse ristimisel võtavad vanemad ja ristivanemad endale kohustuse kasvatada last kristlikus usus.

Ristimine toimetatakse veega Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse. Ristimiseks kasutatakse puhast vett. Ristimisel vee pähe valamisel tuleb silmas pida, et ristimine toimub voolava veega. Pärast ristimist kõrvaldatakse ristimisvesi väärikal viisil kasutuselt.

Kirikusse kuuluvate vanemate laps ristitakse võimalikult esimestel elukuudel, ilma tarbetu viivitusega. Kui inimene on jäänud lapsena ristimata ja jõudnud leeriikka, toimub tema ristimine koos konfirmatsiooniga. Ristimine ja konfirmatsioon võivad toimuda ühe talitusena või eraldi talitustel.

Ristimisel võetakse lapsele vähemalt 2 ristivanemat, kes on luterliku kiriku liikmed. Erandina võib olla ristivanemaid vähem või ristivanemate hulka kuuluda teiste konfessioonide liikmeid, kes tunnustavad laste ristimist. Soovitav on ristivanemad võtta ka täiskasvanule. Ristivanemad osalevad ristimistalitusel.

Ristivanema ülesanne on aidata perekonda (vajadusel vanemate puudumisel nende asemel) lapse kristlikul kasvatamisel, et ristitud laps võiks saada eakohast ristimisõpetust ning kasvada jumalakartuses ja -armastuses. Ristivanem on ristimistalituse tunnistajaks ja saab vajadusel tõestada, et tema ristilaps on õigesti ristitud. Ristivanem annab talitusel lubaduse palvetada ristilapse eest ning aidata teda oma sõna ja eeskujuga, et ta võiks püsida kristliku Kiriku elava liikmena, armastades Jumalat ja ligimest nii, nagu Kristus meid on õpetanud. Kogudus toetab omalt poolt laste- ja noorsootöö ning leerikooli kaudu lapse usulist kasvamist.

Ristimine peetakse üldjuhul kirikus või kabelis. Võimalik on ristida ka kodus või muus sobivas kohas. Ristib ordineeritud vaimulik. Hädaristimist võib toimetada iga kristlane. Hädaristimine kinnitatakse koguduse õpetaja poolt.

Ristimistalitus

Enne ristimist tuleb vaimulikul asjaosalistega kohtuda, kõnelda ristimise tähendusest ja tutvustada talituse korda. Vaimulik külastab võimalust mööda ka ristitava kodu. Vajadusel tuleb asjaosalistele anda eakohast ristimisõpetust.

Käesolevas peatükis antud ristimiskorda kasutatakse nii lapse kui ka täiskasvanu ristimise talitusel. Kui laps on võimeline ise vastama küsimustele, siis vastab ta koos vanemate ja ristivanematega.

Ristimine toimetatakse ristimiskivi ehk ristimisallika juures, selle puudumisel altari juures. Talituse lõpuosa alates vastuvõtutervitusest või eestpalvetest võib pidada altari juures. Kui ristimiskivi on kogudusele halvasti nähtav, võib ka talituse algusosa pidada altari juures ning kivi juurde siirdatakse enne ristimisvee pühitsemist.

Ristimisvesi kallatakse ristimisnõusse enne talituse algust või valatakse kannust vahetult enne pühitsemist. Ristimistalituse ajaks võib süüdata paasaküünla. Sellest küünlast süüdatakse ka ristimisküünal.

Talitusel nimetatakse ristitavat eesnime(sid) pidi.

Ristimise muusika jaoks on talituse korras märgitud kohad, kus võib kasutada koguduselaulu või muud vokaal- ja instrumentaalmuusikat.

Ristimisriietus on valge. Lapse võib riietada pikka ristimisrüüsse, täiskasvanu riietub võimalust mööda albasse.

Ristitule kaelaristi üleandmisel võib kasutada ka risti õnnistuspalve sõnu (vt *Pühitsemiste ja õnnistamiste käsiraamatust* pt *Risti ja vaimuliku sümboli õnnistamine*).

Ristimisjumalateenistus

Kui peetakse ristimispüha või ristitakse koguduse ühise jumalateenistuse ajal, liidetakse ristimistalituse osad jumalateenistuse sisse. Talitus toimub pärast jutlust.

Jumalateenistuse piiblilugemistena kasutatakse kirikuaasta kirjakohti või ristimiseks antud tekste. Jutlusesse liidetakse ka ristimisega seotud teemad. Kirikupalves võib kasutada ristimistalituse korras antud eestpalveid.

Asjaosalised on teenistuse sissejuhatus ja sõna osa ajal oma kohtadel. Ristimisosa ajaks tulevad nad ristimiskivi või altari juurde.

Muud ristimist puudutavad juhised on toodud eespool (vt *Ristimistalitus*).

Ristimine ja konfirmatsioon

Kui täiskasvanu ristimine ja konfirmeerimine toimub samal teenistusel või talitusel, kasutatakse käesoleva peatüki ristimise ja konfirmatsiooni korda.

Ristimist ja konfirmatsiooni puudutavad juhised on toodud eespool (vt lk 16 *Ristimistalitus*) ja lk 51 *Konfirmatsioon*.

Hädaristimine ja hädaristimise kinnitamine

Kui on karta, et inimene sureb enne, kui jõutakse kutsuda vaimulik teda ristima, toimetab hädaristimise täisealine kristlane.

Hädaristimine on kehtiv, kui ristitakse veega Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse. On soovitatav, et juures viibib üks või kaks tunnistajat.

Hädaristimisest tuleb nii ruttu kui võimalik teatada koguduse õpetajale, kes kinnitab ja registreerib ristitu kirikuraamatutes. Vaimulik peab veenduma, et laps või täiskasvanu on kehtivalt ristitud. Kui ristimine ei osutu kehtivaks, ristitakse inimene korra kohaselt. Kui hädaristimisel ei antud lapsele nime, antakse see ristimise kinnitamise ajal.

On soovitatav, et ristimise kinnitamine toimub koguduse jumalateenistusel või eraldi talitusena, kus avalikult tunnistatakse, et ristimine on kehtiv. Ühtlasi annavad kinnitamisega vanemad ja ristivanemad lubaduse last kristlikult kasvatada.

Tingristimine

Kui ei ole kindel, kas inimene on õigesti ristitud veega Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse, siis peetakse korrakohane ristimistalitus, kuid ristimisvormelina kasutatakse järgmist sõnastust: *N*, kui sa ei ole ristitud, mina ristin sind Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse. Aamen.

Ristimistalitus**I. SISSEJUHATUS**

Algusmuusika
Tervitus
[Kõne]
Alguspalve

II. SÕNA

Piiblitugemine
Kõne
[Laul]

III. RISTIMINE

Küsimused
Ristimärk
Ristimispalve
Usutunnistus
Ristimine
[Ristimise sümbolite
andmine]
– Ristimisrüü
– Ristimisrist
– Ristimisküünal
Vastuvõtutervitus
[Ristimislaul]
[Kõne]

IV. PALVE**JA LÄKITAMINE**

Eestpalved
Meie Isa
Õnnistamine
Lõpumuusika

**Ristimine
sõnateenistusel****I. SISSEJUHATUS**

Alguslaul
Tervitus
[Patutunnistus ja
armukuulutus]
Palve ja ülistus
Päeva palve

II. SÕNA

Esimene piiblitugemine
Vastus
Teine piiblitugemine
Päeva laul
Halleluuja
Evangeelium
[Laul]
Jutlus
[Laul]

III. RISTIMINE

Küsimused
Ristimärk
Ristimispalve
Usutunnistus
Ristimine
[Ristimise sümbolite
andmine]
– Ristimisrüü
– Ristimisrist
– Ristimisküünal
Vastuvõtutervitus
[Laul]

IV. PALVE

Kirikupalve
Meie Isa

V. LÄKITAMINE

Kiituslaul
Õnnistamine
[Lõpulaul]
[Läkitamine]
Lõpumuusika

**Ristimine
ja konfirmatsioon****I. SISSEJUHATUS**

Alguslaul
Tervitus
Ühispiht
Issand, halasta
Au olgu Jumalale
Päeva palve

II. SÕNA

Esimene piiblitugemine
Vastus
Teine piiblitugemine
Päeva laul
Halleluuja
Evangeelium
Jutlus
[Laul]

III. RISTIMINE**JA KONFIRMATSIOON**

Küsimused
Ristimärk
Ristimispalve
Usutunnistus
Ristimine
[Ristimise sümbolid]
Vastuvõtutervitus
[Küsimus]
Konfirmatsioonipalve
ja õnnistamine
Läkitamine
[Laul]
Kirikupalve

IV. ARMULAUD

Ettevalmistus
Armulauapalve
Meie Isa
Rahutervitus
Jumala Tall
Armulauaosadus
Palve pärast armulauda

V. LÄKITAMINE

Õnnistamine
Lõpulaul
[Läkitamine]
Lõpumuusika

Ristimine

I. SISSEJUHATUS

1. Algusmuusika

Koguduselaul või muusikapala. Laulu võib laulda ka pärast tervitust.

2. Tervitus

P Isa ja Poja ja ✠ Püha Vaimu nimel.

K Aamen.

P Issand olgu teiega.

või

Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm,
Jumala armastus ja Püha Vaimu osadus olgu teiega.

K Ja sinu vaimuga.

Vaimulik ütleb sissejuhatusel, näiteks:

P Me oleme kogunenud siia N-i ristimisele. Jeesus Kristus andis oma Kirikule ristimiskäsu ja töötused, öeldes oma jüngritele:

„Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.”

(Mt 28:18–20)

Pühas ristimises sünnitab Issand ka *selle lapse/N-i* uueks eluks ja liidab oma Kiriku osadusse.

või

Oleme kogunenud siia kirikusse *teie lapse/N-i* ristimisele. Kristus on ise seadnud püha ristimise, millega Ta vabastab meid patust ning milles me sünnime Jumala lasteks ja igavese elu pärijaiks. Issand liidab meid kristlastena oma Kiriku osadusse.

või

Armsad kaaskristlased, armas perekond N. Jumal on teie peresse kinkinud selle lapse. Kristuse käsu kohaselt olete tema toonud ristimisele, et ta saaks osa Jumala töötustest. See on päev, mille Issand on teinud: ilutsegem ja rõõmutsegem temast! (Ps 118:24)

3. Alguspalve

Loetakse või laudakse psalm ja/või vaimulik peab palve.

A: Psalm

Üks järgnevatest psalmidest. Võib kasutada ka kirikuaasta kohaseid või muid psalme.

Psalm 8:2, 4–6, 10 Issand, kui auline on Sinu nimi kogu maailmas

Issand, meie Jumal,

kui auline on Sinu nimi kogu maailmas!

Sinu aukuulsus ulatub üle taevaste.

Kui ma näen Su taevast, Su sõrmede tööd,

kuud ja tähti, mis Sa oled rajanud,

siis mis on inimene, et Sa temale mõtled,

ja inimesepoeg, et Sa tema eest hoolitsed?

Sa tegid ta pisut alamaks Jumalast

ja ehtisid teda au ja austusega.

Issand, meie Jumal, kui auline on Sinu nimi

kogu maailmas!

Psalm 118:24, 27, 29 See on päev, mille Issand on teinud

See on päev, mille Issand on teinud:

ilutsegem ja rõõmutsegem Temast!

Issand on Jumal

ja Tema on meile paistnud nagu valgus.

Tänage Issandat, sest Tema on hea,

sest Tema heldus kestab igavesti!

Psalm 121:1–3, 5, 7–8 Ma tõstan oma silmad mägede poole

Ma tõstan oma silmad mägede poole,

kust tuleb mulle abi?

Abi tuleb mulle Issanda käest,

kes on teinud taeva ja maa.

Ei Ta lase su jalga väaratada, ei su hoidja tuku.

Issand on su hoidja,

Issand on su varjaja su paremal käel.

Issand hoiab sind kõige kurja eest,

Tema hoiab sinu hinge.

Issand hoiab su minemist

ja su tulemist nüüd ja igavesti.

Psalmi võib lõpetada:

P Au olgu Isale ja Pojale ja Pühale Vaimule.
K Nõnda kui alguses oli, nüüdki on ja jääb
igavesest ajast igavesti. Aamen.

B: Palve

P Palvetagem.

1. Jumal, armas taevane Isa,
me täname Sind, et Sa oled kinkinud meile *selle lapse*.
Täis rõõmu tuleme täna Sinu ette ja palume,
et *see laps* saaks ristimisel Sinu *lapseks*.
Juhi ja kaitse *teda* ning aita *tal* usus kasvada,
et *ta* võiks Sind kui oma taevast Isa
tundma ja armastama õppida.
Kuule meid Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.
2. Issand Jeesus Kristus,
Sina oled õnnistuseks kõigile, kes Sind appi hüüavad;
rahuks neile, kes Sinu poole pöörduvad;
eluks neile, kes Sind usuvad.
Me palume Sind *selle lapse/vennalõe* pärast,
kellele me palume nüüd Sinu ristimise armu
Võta *ta* vastu, Issand. Sina oled töotanud:
paluge, ja teile antakse, otsige, ja te leiate,
koputage, ja teile avatakse.
Sellepärast me palume Sind:
kingi oma armu ka *sellele lapsele/vennale/õele*,
lase *tal* Sind leida ja ava *talle* uks Sinu laste osadusse,
et *ta* saaks uuestisünni pesemise igavese õnnistuse osaliseks
ja Sinu töötatud kuningriigi pärijaks.
Sinule olgu ülistus ja au igavesti.
3. Kõigeväeline Jumal, armas taevane Isa.
Me täname Sind ristimise sakramendi eest,
milles Jeesuse nimel patud maha pestakse
ja kus Sinu Vaim meid uueks sünnitab.
Me palume Sind, vaata armulikult *selle lapse/vennalõe* peale.
Võta *ta* pühas ristimises enesega osadusse.

Lase *teda* kasvada Jeesuse Kristuse jüngrina
ja Sinu koguduse liikmena.
Aita *tal* rõõmuga teenida Sind usus ja armastuses
ning pärida Sinu juures igavene õndsus.
Seda palume Kristuse, meie Issanda läbi.

4.

Lapse isa või ema:

Jumal, me täname Sind oma lapse eest.
Tänu kingituse eest, mille Sa oled andnud,
ja usalduse eest, mida oled meie vastu üles näidanud.
Anna meile hellust, püsivust ja rahu.
Aita meil Sinu armastust edasi anda ka oma lapsele.
Me palume seda Jeesuse Kristuse, meie Issanda nimel.

K Aamen.

II. SÕNA

4. Piibililugemine

Vaimulik või keegi ristimistalitusest osavõtja loeb ühe või mitu sobilikku kirjakohta. Võib kasutada ka kirikuaasta lugemisi.

Esimesena loetakse Jeesuse sõnad ristimise seadmisest (Matteuse 28:18–20). Kui ristimise seadmisest on loetud juba talituse sissejuhatuses, siis seda kirjakohta siin enam ei loeta. Lugemise alguses nimetab lugeja kirjakohta.

P Kuulge nüüd Jumala sõna püha ristimise kohta.

Matteuse 28:18–20 Jeesus läkitab apostlid ristima ja õpetama

Jeesus ütleb: Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.

Markuse 16:15–16 Kes usub ja on ristitud, see päästetakse

Jeesus ütles oma jüngritele: „Minge kõike maailma, kuulutage evangeliumi kogu loodule! Kes usub ja on ristitud, see päästetakse, aga kes ei usu, mõistetakse hukka.”

Johannese 3:3–5 Jeesus ja Nikodeemos

Jeesus ütles Nikodeemosele: „Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle, kes ei sünni ülalt, ei või näha Jumala riiki.” Nikodeemos ütles talle: „Kuidas saab inimene sündida, kui ta on vana? Ega ta saa ju minna tagasi oma ema üska ja teist korda sündida?” Jeesus vastas: „Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle, kes ei sünni veest ja Vaimust, ei saa minna Jumala riiki.”

Markuse 10:13–16 Jeesus kutsub lapsi enda juurde

Jeesuse juurde toodi lapsi, et Ta neid puudutaks. Ent jüngrid sõitlesid toojaid. Aga Jeesus sai seda nähes pahaseks ja Ta ütles neile: „Laske lapsed minu juurde tulla, ärge keelake neid, sest selliste päralt on Jumala riik! Tõesti, ma ütlen teile, kes iganes Jumala riiki vastu ei võta nagu laps, ei saa sinna.” Ja Ta kaisutas neid ja õnnistas neid, pannes käed nende peale.

Võib kasutada ka järgnevaid piiblisalme.

Nõnda ütleb Issand, kes sind on loonud: Ära karda, sest ma olen sind lunastanud, ma olen sind nimepidi kutsunud, sa oled minu päralt! (*Js 43:1*)

Apostel ütleb: Kas te siis ei tea, et kes me iganes oleme Kristusesse Jeesusesse ristitud, oleme ristitud Tema surmase? Me oleme siis koos Temaga maha maetud ristimise kaudu surmase, et otsekui Kristus on äratatud üles surnuist Isa kirkuse läbi, nõnda võime ka meie käia uues elus. (*Rm 6:3–4*)

Kõik, keda iganes Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed. Sest te ei ole saanud orjuse vaimu, et peaksite jälle kartma, vaid te olete saanud lapseõiguse Vaimu, kelles me hüüame: „Abba! Isa!” Seesama Vaim tunnistab koos meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed. Kui me oleme aga lapsed, siis oleme ka pärijad, nii Jumala pärijad kui Kristuse kaaspärijad. (*Rm 8:14–17*)

Nüüd te olete kõik usu kaudu Jumala lapsed Kristuses Jeesuses, sest kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud. Ei ole siin juuti ega kreeklast, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses. (*Gl 3:26–28*)

Kui Jumala, meie Päästja heldus ja inimesearmastus ilmus, siis Ta päästis meid – mitte õiguse tegude tõttu, mida meie nagu oleksime teinud, vaid oma halastust mööda, uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu. (*Tt 3:4–5*)

5. Kõne

Ristimiskõnes on soovitatav puudutada järgmisi teemasid:

- elu kui kingitus (loomine), Kristuse lepitustöö (lunastus), Püha Vaimu and (pühitsus);
- koguduse osadusse liitmine;
- Jeesuse jüngrina kasvamine ja elamine;
- vanemate ja ristivanemate ülesanne ristitud kristlikult kasvatada ja juhatada.

Pärast kõnet võib olla koguduselaul või muusikapala.

Soovi korral võib kõne pidada kohe pärast tervitust või pärast ristimist.

III. RISTIMINE

6. Küsimused

A: Lapse ristimisel

P *Armsad vanemad, te olete oma lapsele andnud nimeks N. Täna võtab Jumal tema ristimises oma laste hulka. See paneb teile ülesande kasvatada teda kristlikus usus. Armsad ristivanemad [NN... ja NN]. Teie ülesanne on aidata vanemaid, et teie ristilapsest kasvaks tubli kristlane. Palvetage tema eest ning aidake teda oma sõna ja eeskujuga, et ta võiks püsida kristliku Kiriku elava liikmena, armastades Jumalat ja ligimest, nii nagu Kristus meid on õpetanud. Vanemad ja ristivanemad, kas te lubate täita neid ülesandeid?*
 või
Armsad vanemad ja ristivanemad, te olete toonud oma lapse ristimisele. Kas tahate teda kasvatada kristlikus usus, palvetada tema eest ning aidata teda oma sõna ja eeskujuga, et ta võiks püsida kristliku Kiriku elava liikmena, armastades Jumalat ja ligimest, nii nagu Kristus meid on õpetanud?

Vastus:

Jah.

P Jumal kinkigu *teile* oma Vaimu ja õnnistagu kõiges, mida *te selle lapse* heaks *teete*.

B: Noore või täiskasvanu ristimisel

P Armas *N*, sa *oled* tulnud ristimisele, et saada Jumala lapseks ja Kristuse Kiriku liikmeks. Ristimine paneb *sulle* ülesande õppida seda usku ja käia Jumala tahte järgi, et *võiksid* püsida kristliku Kiriku elava liikmena, armastades Jumalat ja ligimest, nii nagu Kristus meid on õpetanud.

Juhul kui ristitaval on ka ristivanemad, küsib vaimulik:

P *Armsad ristivanemad [NN... ja NN], kas te tahate* endale võtta ristivanema kohused ning oma kristliku eeskuju ja eestpalvetega toetada *N-i tema* usuteel?

Vastus:

Jah.

P Jumal kinkigu *teile* oma Vaimu ja õnnistagu kõiges, mida *te N-i* heaks *teete*.

7. Ristimärk

Vaimulik teeb ristitavale ristimärgi laubale ja rinnale. Võib teha ka ainult ühe ristimärgi ristitava laubale.

P Võta vastu püha ristimärk oma laubale ✠ [ja rinnale ✠] tunnistuseks, et risti löödud ja üles tõusnud Jeesus Kristus ka sind on lunastanud ja oma jüngriks kutsunud.

või

Võta vastu püha ristimärk oma laubale ✠ [ja rinnale ✠]. Jeesus Kristus on ka sinu Õnnistegija.

8. Ristimispalve (Ristimisvee pühitsemine)

Vesi valatakse ristimisvaagnasse, juhul kui seda ei ole tehtud varem.

P Tänaagem Issandat, meie Jumalat!

Kõigeväeline ja armuline Jumal,
 me täname Sind vee eest,
 mis toidab ja hoiab ülal kogu loodut.
 Juba loomise alguses hõljus
 Sinu eluandev Vaim vete kohal.
 Veeuputuses andsid Sa meile märgi ristimisest,
 sest veega kaotasid Sa patu,
 kuid päästsid uskliku Noa ja tema perekonna.
 Sa juhtisid Iisraeli rahva läbi Punase mere
 Egiptuse orjusest töötatud maa vabadusse.
 Jordani vees ristis Johannes Sinu Poja Jeesuse
 ja Sa võidsid Teda Püha Vaimuga.
 Kui Ta rippus ristil, voolasid Tema küljest veri ja vesi.
 Pärast ülestõusmist seadis Ta ristimise sakramendi
 ja käskis oma jüngreid:
 „Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad,
 ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse
 ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud!”
 Kuuletudes Sinu Poja käsule, me palume:
 läkita oma Püha Vaim
 ja õnnista meile seda vett uuestisünni allikaks,
 et *tema*, kes ristimise kaudu koos Kristusega maetakse,
 saaks puhtaks kõigest patust
 ja tõuseks ka koos Kristusega üles igaveseks eluks.
 Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

või

Kõigeväeline Jumal, kõige elu andja!
 [Sina oled loonud vee, mis annab maale kasvujõu
 ning värskendab ja puhastab meid.
 Sa päästsid laevas Noa ja tema perekonna veeuputusest.
 Iisraeli rahvas pääses läbi vee Egiptuse orjusest vabadusse.
 Sinu Poeg Jeesus sai ristimise Jordani vees.
 Oma surma ja ülestõusmisega
 vabastas Ta meid patu ja surma ahelaist.
 Pärast ülestõusmist seadis Ta püha ristimise,
 milles Sa meid sünnitad uueks eluks Sinu osaduses.]

Me täname Sind ristimisvee eest
ja palume: läkita oma Püha Vaim,
et *tema*, kes ristitakse selles vees,
saaks pattude andeksandmise ja uue elu.
Hoia *teda* koguduse osaduses nagu Noa laevas
ja juhi igavesse ellu Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

9. Usutunnistus (Ristimistöotus)

P *Armsad vanemad ja ristivanemad/Armas ristitav.*

Kõigil, kes tahavad elada Kristuse jüngrina, tuleb otsustavalt pöörduda Kristuse poole ning ütelda sellega lahti kõigest kurjast, saatanast ja tema tühjadest lubadustest.

Tunnistage siis oma usku Jumalasse, Isasse ja Pojasse ja Pühasse Vaimusse.

või

P *Armsad vanemad ja ristivanemad/Armas ristitav.*

Ma kutsun *teid/sind* nüüd üles hülgama patu, kinnitama, et Jeesus Kristus on meie elu Issand, ja tunnistama usku Kolmainu Jumalasse.

P Kas *te ütlete/sa ütled* lahti kõigest kurjast [, saatanast ja tema tühjadest lubadustest]?

Vastus:

Jah.

P Kas *te pöördute/sa pöördud* Kristuse poole?

Vastus:

Jah.

P Kas *te tunnistate/sa tunnistad* Jeesust Kristust oma Issandaks?

Vastus:

Jah.

P *Tunnistage/Tunnista* oma usku Jumalasse, Isasse ja Pojasse ja Pühasse Vaimusse.

Kõik koos:

**Mina usun Jumalasse,
kõigeväelisse Isasse, taeva ja maa Loojasse.
Ja Jeesusesse Kristusesse,
Tema ainsasse Pojasse, meie Issandasse,**

kes on saadud Pühast Vaimust,
 ilmale tulnud Neitsi Maarjast,
 kannatanud Pontius Pilaatuse all,
 risti löödud, surnud ja maha maetud, alla läinud surmavalda,
 kolmandal päeval üles tõusnud surnuist, üles läinud taeva,
 istub Jumala, oma kõigeväelise Isa paremal käel,
 sealt Tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute üle.
 Mina usun Pühasse Vaimusse,
 üht püha kristlikku Kirikut,
 pühade osadust, pattude andeksandmist,
 ihu ülestõusmist ja igavest elu.
Aamen.

P See on meie usk, milles meid Kristuse Kirikus ristitakse.
 Nüüd ristime *selle lapse/N-i* Kristuse käsu ja töotuste kohaselt.

või

P See on meie usk, milles meid Kristuse Kirikus ristitakse.
 Kas *te tahate/sa tahad*, et *see laps/sind* ristitakse
 Kolmainu Jumala, Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse?

Vastus:

Jah.

10. Ristimine

Vaimulik nimetab ristitava eesnime(d), võtab kolm korda ristimisallikast vett ja valab seda üle ristitava pea, öeldes:

P N, MINA RISTIN SIND
 ISA JA POJA JA PÜHA VAIMU NIMESSE.

K Aamen.

Vaimulik paneb käe/käed ristitava pea peale (võib kutsuda ka vanemaid ja ristivana-
 nemiaid samamoodi tegema) ja ütleb:

P Kõigeväeline Jumal
 ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa,
 kes sind on uuesti sünnitanud veest ja Vaimust,
 võtku sind oma rahva hulka ja juhtigu igavesse ellu.
 Issand hoidku ✠ sinu sissetulemist
 ja sinu väljaminemist nüüd ja igavesti.

K Aamen.

[11. Ristimise sümbolite andmine]

Ristimisrüü

Siinkohal võib panna ristitule selga valge ristimisrüü, kui ristitav ei ole seda kandnud juba talituse algusest.

Vaimulik ütleb, võttes ristimisrüüst kinni:

P Apostel Paulus ütleb: Kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud! (*Gl 3:27*)

Ristimisrist

Kui ristitule antakse kaelarist, ütleb vaimulik:

P Rist on kristlase tunnusmärk. See tuletagu sulle meelde, et sind on võetud Jumala laste hulka.

Ristimisküünal

Ristimisküünal süüdatakse paasaküünlast või altari küünlast. Küünalt ristitavale ulatades ütleb vaimulik või abiline:

P Jeesus ütleb: Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus. (*Jh 8:12*)

Võta vastu see põlev küünal märgina, et Kristus on sinu elu valgus.

12. Vastuvõtutervitus

Väikese lapse ristimisel võib vaimulik võtta lapse enda sülle ja ütelda:

P Pühas ristimises on *N* vastu võetud
Kristuse Kiriku osadusse - - - koguduse liikmeks.

Jeesus võttis lapse sülle ja ütles:

„Kes iganes ühe niisuguse lapse vastu võtab minu nimel, võtab vastu minu.” (*Mk 9:37*)

Me võtame *su* vastu rõõmu ja armastusega ning tervitame *sind*:

K Tere tulemast Jumala laste perekonda!

või

Noore või täiskasvanu ristimisel võib vaimulik ütelda:

P Pühas ristimises on *N* vastu võetud
Kristuse Kiriku osadusse - - - koguduse liikmeks.

Apostel Paulus ütleb: Te ei ole nüüd enam võõrad ja majalised, vaid pühade kaaskodanikud ja Jumala kodakondsed. (*Ef 2:19*)

Me võtame *su* vastu rõõmu ja armastusega ning tervitame *sind*:

K Tere tulemast Jumala laste perekonda!

Vaimuliku asemel võib vastristitutele tere tulemast öelda ka koguduse esindaja.

[13. Ristimislaul]

Koguduselaul või muusikapala.

Kui sõnaosas kõnet ei peetud, peetakse siin ristimiskõne.

IV. PALVE JA LÄKITAMINE

14. Eestpalved

Vaimulik loeb ühe järgnevatest palvetest või peab vaba palve. Eestpalvete lugejaks võib olla ka ristimistalitusel osaleja.

P Palvetagem.

1. Kõigeväeline halastaja Jumal ja Isa, me kiidame ja täname Sind, et Sa oma Kirikut armulikult hoiad ja kasvatad ning ka *N-i/selle lapse/ vennalõe* pühas ristimises oma laste peresse oled liitnud. Me palume Sind, hoi *teda* ristimise armus ja juhi oma Vaimuga *tema* kasvamist ja teekäimist ajaliku elu raskustes ja kiusatustes, nõnda et *ta* kindlas usus ja rõõmsas lootuses elaks Sinu nime auks [, vanematele õnneks] ja ligimestele rõõmuks ning viimaks päriks töötatud päranduse taevas ühes kõigi pühadega. Seda palume Kristuse, meie Issanda läbi.
2. Kõigeväeline, igavene Jumal, armas taevane Isa. Me täname Sind, et Sa hoiad ja õnnistad oma Kirikut ning oled võtnud ka *N-i* oma osadusse. Sa andsid *talle* uuestisündimise armu ning tegid *ta* igavese elu pärijaks. Hoi *teda* ja lase *tal* kasvada tarkuses ja armus. Õnnista *tema* kodu ja kogu perekonda. Aita ka ristivanemaid *teda* armastusega, oma eestpalvete ja eeskujuga toetada. Aita meid kõiki elada Sinu tahte järgi ja jõuda kord Sinu juurde igavesse auhiilgusse. Sinu Poja Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.
3. Jumal, meie Isa. Me täname Sind *N-i* eest, kelle Sa neile vanematele oled andnud. Me ülistame Sind, et Sa võtsid *ta* pühas ristimises oma osadusse, Sinu Kiriku liikmeks ja igavese elu pärijaks. Õnnista *N-i* kõigil *ta* elupäevadel. Saada oma pühad inglid *teda* ohtudes hoidma. Aita *tema* ema ja isa, vanavanemaid ja ristivanemaid *teda* armastada ning Sinu tahte kohaselt juhtida. Lase *tal* sirguda koguduse osaduses ja usus sinusse, et *ta* Sinu taeva kirkusse pääseks. Kuule meie palvet Jeesuse Kristuse pärast.

4. Taevane Isa, me täname Sind, et juhataid meid pimeduse keskelt oma riigi valgusesse. Me palume täna ristitud *N*-i eest. Tugevda *teda* oma sõna ja sakramentidega, lase *tal* kasvada usus ja armastuses, elada Sinu Kiriku osaduses ja pärida kord igavene elu Sinu juures. Kuule meie palvet Jeesuse Kristuse pärast.

5.

P Armas taevane Isa. Me täname Sind selle eest, et Sa oled võtnud *N*-i oma lapseks, Sinu koguduse liikmeks ja igavese elu pärijaks. Ole *tema* lähedal ja kaitse *teda* oma armastuses ja armus. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Isa või ema:

Me täname Sind oma *lapse* eest. Anna meile, vanematele, armastust ja tarkust, et oskaksime kasvatada *teda* Sinu tahte järgi. Hoolitse *tema* eest kogu *tema* eluaja. Aita, et meie kodus võiks püsida andestav ja julgustav vaim. Kui me kohtame raskusi, siis õpeta meid kokku hoidma üksteisega ja Sinuga. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Ristivanem:

Aita meid, ristivanemaid, täita oma ülesannet nõnda, et oleksime *sellele lapsele* headeks sõpradeks. Õpeta meid olema perele toeks kristlikus kasvatuses ja üheskoos Sinu õnnistust taotlema. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Vend või õde:

Tänu Sulle, taevane Isa, meie *väikese vennal/õe* eest. Tänu Sulle, et võime üheskoos kasvada. Aita meid olla üks pere. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Vanavanem:

Me täname Sind oma *lapselapse* eest. Tänu Sulle, et võime *temas* uuesti kogeda Sinu loomistöö jätkumise imesid. Varja *teda* kõigil *tema* päevadel ja teedel. Aita meil üheskoos tunda rõõmu, üksteise lähedust ja armastust. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

P Püha Jumal, tänu Sulle, et Sa kuuled meie palveid. Anname *selle lapse* ja meid endid Sinu hoolde. Kuule meid oma Poja Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

15. Meie Isa

P Jeesuse nimel meie palume:

Kõik koos:

Meie Isa, kes Sa oled taevas.

Pühitsetud olgu Sinu nimi. Sinu riik tulgu.

Sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal.

Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev.

Ja anna meile andeks meie võlad,

nagu meiegi andeks anname oma võlglastele.

Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast.

Sest Sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti.

Aamen.

16. Õnnistamine

P Issand õnnistagu sind ja hoidku sind!

Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline!

Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!

Isa ja Poja ja ✠ Püha Vaimu nimel.

K Aamen.

17. Lõpumuusika

Koguduselaul või muusikapala.

Ristimisjumalateenistus

Jumalateenistus toimub missa, peremissa või sõnajumalateenistuse korra järgi, millele lisatakse järgnevad osad.

Noore ja täiskasvanu ristimisel asendatakse otseselt lapse ristimisega seotud osad vastavate osadega ristimistalituse korrast.

Päeva palve

Kasutatakse püha või pühapäeva palvet või järgnevat palvet.

L Kõigeväeline Jumal,
me täname Sind, et Sa oled meile seadnud püha ristimise
ja oled meid veest ja Pühast Vaimust uuesti sünnitanud
 lootusrikkaks eluks ja igaveseks rõõmuks.
Aita meid elada Sinu laste osaduses kõik meie elupäevad.
Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Esimene ja teine piiblilugemine

Loetakse püha või pühapäeva piiblilugemised. Nende asemel võib vajadusel kasutada järgnevaid kirjakohti.

2. Moosese 17:3–7 *Vesi kaljust*

Hesekiel 36:24–28 *Uus süda ja uus vaim*

Roomlastele 6:3–5 *Ristitud Kristuse surmasse ja ülestõusmisse*

1. Korintlastele 12:12–13 *Ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks*

Galaatlastele 3:26–28 *Kristusesse ristitud on Kristusega rõivastatud*

Efeslastele 4:1–6 *Üks Issand, üks usk, üks ristimine*

Evangeelium

Loetakse püha või pühapäeva evangeelium. Selle asemel võib vajadusel kasutada järgnevaid evangeeliumitekste.

Matteuse 28:18–20 *Jeesus läkitab apostlid ristima ja õpetama*

Markuse 1:9–11 *Jeesuse ristimine*

Markuse 10:13–16 *Jeesus kutsub lapsi enda juurde*

Markuse 16:15–16 *Kes usub ja on ristitud, see päästetakse*

Johannese 3:1–6 *Jeesus ja Nikodeemos*

Johannese 15:1–11 *Jeesus on tõeline viinapuu*

Küsimused

Vanemad ja ristivanemad koos ristitava lapsega tulevad ristimisallika juurde.

- L *Armsad vanemad, te olete oma lapsele andnud nimeks N. Täna võtab Jumal tema ristimises oma laste hulka. See paneb teile ülesande kasvatada teda kristlikus usus. Armsad ristivanemad [NN... ja NN], teie ülesanne on aidata vanemaid, et teie ristilapsest kasvaks tubli kristlane. Palvetage tema eest ning aidake teda oma sõna ja eeskujuga, et ta võiks püsida kristliku Kiriku elava liikmena, armastades Jumalat ja ligimest, nii nagu Kristus meid on õpetanud. Vanemad ja ristivanemad, kas te lubate täita neid ülesandeid?*
- või
- Armsad vanemad ja ristivanemad, te olete toonud oma lapse ristimisele. Kas tahate teda kasvatada kristlikus usus, palvetada tema eest ning aidata teda oma sõna ja eeskujuga, et ta võiks püsida kristliku Kiriku elava liikmena, armastades Jumalat ja ligimest, nii nagu Kristus meid on õpetanud?*

Vastus:

Jah.

- L Jumal kinkigu teile oma Vaimu ja õnnistagu kõiges, mida te selle lapse heaks teete.

Ristimärk

Vaimulik teeb ristitavale ristimärgi laubale ja rinnale. Võib teha ka ainult ühe ristimärgi ristitava laubale.

- L Võta vastu püha ristimärk oma laubale ✠ [ja rinnale ✠] tunnistuseks, et risti löödud ja üles tõusnud Jeesus Kristus ka sind on lunastanud ja oma jüngriks kutsunud.

või

Võta vastu püha ristimärk oma laubale ✠ [ja rinnale ✠].
Jeesus Kristus on ka sinu Õnnistegija.

Ristimispalve (Ristimisvee pühitsemine)

Vesi valatakse ristimisvaagnasse, juhul kui seda ei ole tehtud varem.

L Tänaagem Issandat, meie Jumalat!

L Kõigeväeline ja armuline Jumal,
me täname Sind vee eest,
mis toidab ja hoiab ülal kogu loodut.
Juba loomise alguses hõljus
Sinu eluandev Vaim vete kohal.
Veeuputuses andsid Sa meile märgi ristimisest,
sest veega kaotasid Sa patu,
kuid päätsid uskliku Noa ja tema perekonna.
Sa juhtisid Iisraeli rahva läbi Punase mere
Egiptuse orjusest tõotatud maa vabadusse.
Jordani vees ristas Johannes Sinu Poja Jeesuse
ja Sa võidsid Teda Püha Vaimuga.
Kui Ta rippus ristil, voolasid Tema küljest veri ja vesi.
Pärast ülestõusmist seadis Ta ristimise sakramendi
ja käskis oma jüngrid:
„Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad,
ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse
ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud!”
Kuuletudes Sinu Poja käsule, me palume:
läkita oma Püha Vaim
ja õnnista meile seda vett uuestisünni allikaks,
et *tema*, kes ristimise kaudu koos Kristusega maetakse,
saaks puhtaks kõigest patust
ja tõuseks ka koos Kristusega üles igaveseks eluks.
Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

või

Kõigeväeline Jumal, kõige elu andja!
[Sina oled loonud vee, mis annab maale kasvujõu
ning värskendab ja puhastab meid.
Sa päätsid laevas Noa ja tema perekonna veeuputusest.
Iisraeli rahvas pääses läbi vee Egiptuse orjusest vabadusse.

Sinu Poeg Jeesus sai ristimise Jordani vees.
 Oma surma ja ülestõusmisega
 vabastas Ta meid patu ja surma ahelaist.
 Pärast ülestõusmist seadis Ta püha ristimise,
 milles Sa meid sünnitad uueks eluks Sinu osaduses.]
 Me täname Sind ristimisvee eest
 ja palume: läkita oma Püha Vaim,
 et *tema*, kes ristitakse selles vees,
 saaks pattude andeksandmise ja uue elu.
 Hoia *teda* koguduse osaduses nagu Noa laevas
 ja juhi igavesse ellu
 Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

Usutunnistus (Ristimistöotus)

L *Armsad vanemad ja ristivanemad/Armas ristitav.*

Kõigil, kes tahavad elada Kristuse jüngrina, tuleb otsustavalt pöörduda Kristuse poole ning ütelda sellega lahti kõigest kurjast, saatanast ja tema tühjadest lubadustest.

Tunnistage siis oma usku Jumalasse, Isasse ja Pojasse ja Pühasse Vaimusse.

või

L *Armsad vanemad ja ristivanemad/Armas ristitav.*

Ma kutsun *teid/sind* nüüd üles hülgama patu, kinnitama, et Jeesus Kristus on meie elu Issand, ja tunnistama usku Kolmainu Jumalasse.

L Kas *te ütlete/sa ütled* lahti kõigest kurjast [, saatanast ja tema tühjadest lubadustest]?

Vastus:

Jah.

L Kas *te pöördute/sa pöördud* Kristuse poole?

Vastus:

Jah.

L Kas *te tunnistate/sa tunnistad* Jeesust Kristust oma Issandaks?

Vastus:

Jah.

L *Tunnistage/tunnista* oma usku Jumalasse,
Isasse ja Pojasse ja Pühasse Vaimusse.

Kõik koos:

**Mina usun Jumalasse,
kõigeväelisse Isasse, taeva ja maa Loojasse.
Ja Jeesusesse Kristusesse,
Tema ainsasse Pojasse, meie Issandasse,
kes on saadud Pühast Vaimust,
ilmale tulnud Neitsi Maarjast,
kannatanud Pontius Pilaatuse all,
risti löödud, surnud ja maha maetud, alla läinud surmavalda,
kolmandal päeval üles tõusnud surnuist, üles läinud taeva,
istub Jumala, oma kõigeväelise Isa paremal käel,
sealt Tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute üle.
Mina usun Pühasse Vaimusse,
üht püha kristlikku Kirikut,
pühade osadust, pattude andeksandmist,
ihu ülestõusmist ja igavest elu.
Aamen.**

L See on meie usk, milles meid Kristuse Kirikus ristitakse.
Nüüd ristime *selle lapse/N-i* Kristuse käsu ja töotuste kohaselt.

või

L See on meie usk, milles meid Kristuse Kirikus ristitakse.
Kas *te tahate/sa tahad*, et *see laps/sind* ristitakse
Kolmainu Jumala, Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse?

Vastus:

Jah.

Ristimine

Ristija nimetab ristitava eesnime(d), võtab kolm korda ristimisallikast vett ja valab seda üle ristitava pea, öeldes:

L *N, MINA RISTIN SIND
ISA JA POJA JA PÜHA VAIMU NIMESSE.*

K Aamen.

Vaimulik paneb käe/käed ristitava pea peale (võib kutsuda ka vanemaid ja ristivana-
nemaide samamoodi tegema) ja ütleb:

- L Kõigeväeline Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes sind on uuesti sünnitanud veest ja Vaimust, võtku sind oma rahva hulka ja juhtigu igavesse ellu. Issand hoidku ✠ sinu sissetulemist ja sinu väljaminemist nüüd ja igavesti.
- K Aamen.**

[Ristimise sümbolite andmine]

Ristimisrüü

Siinkohal võib panna ristitule selga valge ristimisrüü, kui ristitav ei ole seda kandnud juba talituse algusest.

Vaimulik ütleb, võttes ristimisrüüst kinni:

- L Apostel Paulus ütleb: Kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud! (*Gl 3:27*)

Ristimisrist

Kui ristitule antakse kaelarist, ütleb vaimulik:

- L Rist on kristlase tunnusmärk. See tuletagu sulle meelde, et sind on võetud Jumala laste hulka.

Ristimisküünal

Ristimisküünal süüdatakse paasaküünlast või altari küünlast. Küünalt ristitavale ulatades ütleb vaimulik või abiline:

- L Jeesus ütleb: Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus. (*Jh 8:12*)
Võta vastu see põlev küünal märgina, et Kristus on sinu elu valgus.

Vastuvõtutervitus

Väikese lapse ristimisel võib vaimulik võtta lapse enda sülle ja ütelda:

- L Pühas ristimises on *N* vastu võetud Kristuse Kiriku osadusse ja - - - koguduse liikmeks. Jeesus võttis lapse sülle ja ütles:
„Kes iganes ühe niisuguse lapse vastu võtab minu nimel, võtab vastu minu.“ (*Mk 9:37*)
Me võtame *su* vastu rõõmu ja armastusega ning tervitame *sind*:

K Tere tulemast Jumala laste perekonda!

Vaimuliku asemel võib vastritistutele tere tulemast öelda ka koguduse esindaja. Asjaosalised pöörduvad tagasi oma kohtadele.

[Laul]

Koguduselaul või muusikapala.

Kirikupalve

Kirikupalvesse lisatakse eestpalve jumalateenistusel ristitu ja tema lähedaste eest.

✦ ✦ ✦

Prefatsioonipalve

L Tõesti, see on õige ja hea,
et me igal ajal ja kõigis paigus täname Sind,
püha Issand, kõigeväeline Isa, igavene Jumal,
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Sa oled meid ristimises oma lasteks kutsunud
ja juhid meid pimedusest Sinu imelisse valgusesse,
surmast igavesse ellu.

Sellepärast ülistame koos inglite
ja kõigi pühade hulgaga Sinu nime
ja laulame Sinule kiituselaulu:

✦ ✦ ✦

Palve pärast armulauda

L Me täname Sind, kõigeväeline ja armuline Jumal,
et Sa oled meid armulauas ühendanud Sinuga ja üksteisega.
Me palume Sind, tugevda usus teda, keda täna ristisime,
et ta jääks alati Sinu juurde.
Aita meid kõiki elada ristimise armus
ja juhi meid igavesse ellu.
Seda palume Kristuse, meie Issanda läbi.

Ristimine ja konfirmatsioon

Ristimine ja konfirmatsioon toimub missal, millele lisatakse järgnevad osad.

L Jumal tahab, et me elaksime Temaga osaduses. Seepärast on Ta saatnud oma Poja Jeesuse Kristuse, et meid kurjast päästa ja teha meist oma jüngrid. Pühas ristimises sünnitab Issand meid uueks eluks ja liidab oma Kiriku osadusse.

või

Olete soovinud, et teid võetaks vastu Kiriku osadusse, ja olete saanud meie usutunnistusele vastavat õpetust. Nüüd oleme kogunenud Jumala palge ette, et teid ristida Jeesuse Kristuse käsu ja töötuse kohaselt.

✦ ✦ ✦

Päeva palve

Kasutatakse püha või pühapäeva palvet või järgnevat palvet.

L Kõigeväeline Jumal,
me täname Sind, et Sa oled meile seadnud püha ristimise ja oled meid veest ja Pühast Vaimust uuesti sünnitanud lootusrikkaks eluks ja igaveseks rõõmuks.
Aita meid elada Sinu laste osaduses kõik meie elupäevad.
Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

✦ ✦ ✦

Lugemised

Loetakse püha või pühapäeva lugemised. Nende asemel võib vajadusel kasutada ristimise ja konfirmatsiooniga temaatiliselt haakuvaid kirjakohti (vt lk 22 *Piiblilugemine*, lisaks lk 56 *Esimene ja teine piiblilugemine*).

✦ ✦ ✦

Evangeelium

Loetakse püha või pühapäeva evangeelium. Selle asemel võib vajadusel kasutada ristimise ja konfirmatsiooniga temaatiliselt haakuvaid evangeeliumitekste (vt lk 22 *Piiblilugemine*, lisaks lk 56 *Esimene ja teine piiblilugemine*).

✦ ✦ ✦

Küsimused

Ristitavad (ja ristivanemad) tulevad ristimisallika juurde.

L *Armsad ristitavad/N... ja N*, kas *te tahate*, et *teid* ristitakse Kolmainu Jumala, Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse?

Vastus:

Jah.

L Kas *te tahate* elada ja kasvada selles usus, milles *teid* ristitakse ja mida *olete* tundma õppinud – elada evangeelse luterliku kiriku liikmena koguduse keskel ning kuulata Jumala sõna ja osa võtta pühast armulauast, kuulutada head sõnumit Jumalast sõna ja teoga ning teenida oma kaasinimesi Jeesuse Kristuse eeskujul?

Vastus:

Jah[, tahan, Jumala abiga].

Juhul kui ristitaval on ka ristivanemad, küsib vaimulik:

L *Armsad ristivanemad [NN... ja NN]*, kas *te tahate* endale võtta ristivanema kohused ning oma kristliku eeskuju ja eestpalvetega toetada *N-i tema* usuteel?

Vastus:

Jah.

L Jumal kinkigu *teile* oma Vaimu ja õnnistagu kõiges, mida *te N-i* heaks *teete*.

Ristimärk

Vaimulik teeb igale ristitavale ristimärgi laubale ja rinnale. Võib teha ka ainult ühe ristimärgi ristitava laubale.

L Võta vastu püha ristimärk oma laubale ✠ [ja rinnale ✠] tunnistuseks, et risti löödud ja üles tõusnud Jeesus Kristus ka sind on lunastanud ja oma jüngriks kutsunud.

või

Võta vastu püha ristimärk oma laubale ✠ [ja rinnale ✠]. Jeesus Kristus on ka sinu Õnnistegija.

Ristimispalve (Ristimisvee pühitsemine)

Vesi valatakse ristimisvaagnasse, juhul kui seda ei ole tehtud varem.

L Tänaagem Issandat, meie Jumalat!

L Kõigeväeline ja armuline Jumal,
 me täname Sind vee eest,
 mis toidab ja hoiab ülal kogu loodut.
 Juba loomise alguses hõljus
 Sinu eluandev Vaim vete kohal.
 Veeuputuses andsid Sa meile märgi ristimisest,
 sest veega kaotasid Sa patu,
 kuid päästsid uskliku Noa ja tema perekonna.
 Sa juhtisid Iisraeli rahva läbi Punase mere
 Egiptuse orjusest töötatud maa vabadusse.
 Jordani vees ristis Johannes Sinu Poja Jeesuse
 ja Sa võidsid Teda Püha Vaimuga.
 Kui Ta rippus ristil, voolasid Tema küljest veri ja vesi.
 Pärast ülestõusmist seadis Ta ristimise sakramendi
 ja käskis oma jüngreid:
 „Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad,
 ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse
 ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud!”
 Kuuletudes Sinu Poja käsule, me palume:
 läkita oma Püha Vaim
 ja õnnista meile seda vett uuestisünni allikaks,
 et *need*, kes ristimise kaudu koos Kristusega maetakse,
 saaks puhtaks kõigest patust
 ja tõuseks ka koos Kristusega üles igaveseks eluks.
 Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

või

Kõigeväeline Jumal, kõige elu andja!
 [Sina oled loonud vee, mis annab maale kasvujõu
 ning värskendab ja puhastab meid.
 Sa päästsid laevas Noa ja tema perekonna veeuputusest.
 Iisraeli rahvas pääses läbi vee Egiptuse orjusest vabadusse.
 Sinu Poeg Jeesus sai ristimise Jordani vees.
 Oma surma ja ülestõusmisega
 vabastas Ta meid patu ja surma ahelaist.
 Pärast ülestõusmist seadis Ta püha ristimise,

milles Sa meid sünnitad uueks eluks Sinu osaduses.]
 Me täname Sind ristimisvee eest
 ja palume: läkita oma Püha Vaim,
 et *need*, kes ristitakse selles vees,
 saaks pattude andeksandmise ja uue elu.
 Hoia *neid* koguduse osaduses nagu Noa laevas
 ja juhi igavesse ellu
 Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

Usutunnistus (Ristimistöötus)

L *Armsad ristitavad [ja konfirmeeritavad].*

Kõigil, kes tahavad elada Kristuse jüngrina, tuleb otsustavalt pöörduda Kristuse poole ning ütelda sellega lahti kõigest kurjast, saatanast ja tema tühjadest lubadustest.

Tunnistage siis oma usku Jumalasse, Isasse ja Pojasse ja Pühasse Vaimusse.

või

L *Armsad ristitavad [ja konfirmeeritavad].*

Ma kutsun *teid* nüüd üles hülgama patu, kinnitama, et Jeesus Kristus on meie elu Issand, ja tunnistama usku Kolmainu Jumalasse.

L Kas *te* ütlete lahti kõigest kurjast [, saatanast ja tema tühjadest lubadustest]?

Vastus:

Jah.

L Kas *te* pöördute Kristuse poole?

Vastus:

Jah.

L Kas *te* tunnistate Jeesust Kristust oma Issandaks?

Vastus:

Jah.

L *Tunnistage* oma usku Jumalasse, Isasse ja Pojasse ja Pühasse Vaimusse.

Kõik koos:

**Mina usun Jumalasse,
 kõigeväelisse Isasse, taeva ja maa Loojasse.
 Ja Jeesusesse Kristusesse,
 Tema ainsasse Pojasse, meie Issandasse,
 kes on saadud Pühast Vaimust,
 ilmale tulnud Neitsi Maarjast,
 kannatanud Pontius Pilaatuse all,
 risti löödud, surnud ja maha maetud, alla läinud surmavalda,
 kolmandal päeval üles tõusnud surnuist, üles läinud taeva,
 istub Jumala, oma kõigeväelise Isa paremal käel,
 sealt Tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute üle.
 Mina usun Pühasse Vaimusse,
 üht püha kristlikku Kirikut,
 pühade osadust, pattude andeksandmist,
 ihu ülestõusmist ja igavest elu.
 Aamen.**

- L See on meie usk, milles meid Kristuse Kirikus ristitakse.
 Nüüd ristime N... ja N-i Kristuse käsu ja töotuste kohaselt.

Ristimine

Vaimulik nimetab ristitava eesnime(d), võtab kolm korda ristimisallikast vett ja valab seda üle ristitava pea, öeldes:

- L N, MINA RISTIN SIND
 ISA JA POJA JA PÜHA VAIMU NIMESSE.
 K **Aamen.**

[Ristimise sümbolite andmine]

Ristimisrüü

Siinkohal võib panna ristituule selga valge ristimisrüü, kui ristitavad seda juba talituse algusest ei ole kandnud. Vaimulik võib ütelda:

- L Apostel Paulus ütleb: Kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud! (Gl 3:27)

Ristimisrist

Kui ristituule antakse kaelarist, ütleb vaimulik:

L Rist on kristlase tunnusmärk. See tuletagu sulle meelde, et sind on võetud Jumala laste hulka.

Ristimisküünal

Ristimisküünal süüdatakse paasaküünlast või altari küünlast. Küünalt ristituule ulatades ütleb vaimulik või abiline:

L Jeesus ütleb: Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus. (*Jh 8:12*)
Võta vastu see põlev küünal märgina, et Kristus on sinu elu valgus.

Vastuvõtutervitus

Ristitud liiguvad ristimisallika juurest edasi altari juurde.

L Pühas ristimises on *N ... ja N* vastu võetud Kristuse Kiriku osadusse ja ... koguduse liikmeks. Me võtame *teid* vastu rõõmu ja armastusega ning tervitame *teid*:

K Tere tulemast Jumala laste perekonda!

[Küsimus konfirmeeritavatele]

Kui ristimise ja konfirmatsiooni talitusest võtavad osa ka leerilapsed, kes on juba ristitud, siis tulevad nad nüüd altari juurde ja vaimulik esitab ka neile konfirmatsiooniküsimuse.

L *Armsad konfirmeeritavad.*

Olete täna avalikult tunnistanud oma usku [sõnadega, mida lugesid *teie* vanemad ja ristivanemad, kui *teid* lapsena ristiti].

Kas *te tahate* edasi elada ja kasvada selles usus, milles *teid* on ristitud ja mida *olete* tundma õppinud – elada evangeelse luterliku kiriku liikmena koguduse keskel

ning kuulata Jumala sõna ja osa võtta pühast armulauast, kuulutada head sõnumit Jumalast sõna ja teoga ning teenida oma kaasinimesi Jeesuse Kristuse eeskujul?

Konfirmeeritavad vastavad koos või üksikshaaval:

Jah [,tahan, Jumala abiga].

Konfirmatsioonipalve ja õnnistamine

L Palvetagem.

Armas Jumal, Sa oled vee ja Vaimu läbi teinud *need inimesed* oma rahva liikmeiks. Sa andsid andeks *nende* patud ja tõid *nad* uude ellu. Kinnita ja pühitse *neid* oma Püha Vaimuga ja kasvata igal päeval *nendes* tarkuse ja mõistuse vaimu, nõu ja väe vaimu, Issanda tundmise ja kartuse vaimu, täida *nad* õiguse vaimuga
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

või

Jumal, me täname Sind selle eest, et oled meid ristimises oma jüngriteks kutsunud. Saada oma Püha Vaim *neid noori/inimesi* aitama. Anna *neile* jõudu ja julgust elada kristlasena. Juhi *neid* Sinu teedel, ole *nendega* ja täida *nad* usalduse ja rõõmuga.

K Aamen.

Konfirmeeritavad põlvitavad. Vaimulik paneb järjest käed iga konfirmeeritava pea peale. Ka abilised (nt vanemad ja ristivanemad) võivad tõsta käe oma lapse kohale. Vaimulik nimetab nime ja ütleb:

L Issand, kinnita *N-i* oma Püha Vaimuga. Tugevda teda usus, lootuses ja armastuses, anna kannatlikkust elu võitlustes ja juhi ta igavesse ellu.

või

N, Jumala hea Vaim olgu sinuga nüüd ja igavesti ning juhtigu sind kõigil su teedel.

või

N, meie Issanda Jeesuse Kristuse arm, Jumala armastus ja Püha Vaimu osadus olgu sinuga.

Vastus:

Aamen.

L Rahu olgu sinuga!

Konfirmeeritud tõusevad.

Läkitamine

L *Armsad sõbrad. Te olete Issanda omad, kes teid on õnnistanud. Püha Vaim on ristimises alustanud teie oma head tööd ja Ta julgustab teid elama Kristuse jüngritena.*

Jumal on meie usu kinnituseks andnud oma Kirikule püha sõna, armulaua ja palve. *Teil on nüüd kõik koguduseliikme õigused ja ka kohustused. [Tänasest edasi saate te iseseisvalt armulauale tulla.]* Meie kogudus palvetab *teie* eest, et Jumal saadaks *teid* teie teedel. Apostel ütleb: Olge kindlad, kõigutamatud ning ikka innukad Issanda töös, teades, et teie vaevanägemine Issandas ei ole tühine. (1Kr 15:58) Minge siis rahuga ja teenige Issandat rõõmuga!

või

Armsad sõbrad. Jeesus Kristus on teid kutsunud oma töökaaslastena elama nii, et Jumala tahtmine võiks teie kaudu siin maailmas nähtavaks saada. Teid saadavad Kristuse arm ja koguduse eestpalved. Jumal on ustav. Tema sõnast, palvest ja pühast armulauast saate uut jõudu oma ellu.

Issand viigu *teie* lõpuni oma hea töö, mida ta pühas ristimises on alustanud. Minge siis rahuga ja teenige Issandat rõõmuga!

Konfirmeeritud võivad pöörduda näoga koguduse poole. Vaimulik pöördub konfirmeeritute vanemate ja koguduse poole, öeldes:

L *Armsad [nende noorte vanemad, ristivanemad ja teised] koguduse liikmed. Need [noored] inimesed vajavad kaaskristlasi, kes palvetavad nende eest ja aitavad neid kristlasena kasvada. Olge neile eeskujuks ja toeks, et nad võiksid usus tugevamaks saada ja kristlasena elada Kiriku osaduses. Issand andku teile selleks oma Püha Vaimu.*

[Laul]

Leerilaul või koguduselaul või muusikapala. Pärast laulu või selle ajal lähivad asjaosalised oma kohtadele tagasi.

Kirikupalve

Kirikupalvesse lisatakse eestpalve jumalateenistusel ristitute ja konfirmeeritute ning nende lähedaste eest.

Prefatsioonipalve

L Tõesti, see on õige ja hea,
et me igal ajal ja kõigis paigus täname Sind,
püha Issand, kõigeväeline Isa, igavene Jumal,
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Sa oled meid ristimises oma lasteks kutsunud
ja töotad olla iga päev meie juures kuni ajastu lõpuni.

Sellepärast ülistame koos inglite
ja kõigi pühade hulgaga Sinu nime
ja laulame Sinule kiituselaulu:

✦ ✦ ✦

Palve pärast armulauda

L Püha Jumal, me täname Sind,
et Sa oled kinnitanud meie usku sellel armulaul
ja ühendad meid oma Vaimuga.
Aita meid elada osaduses Sinuga ja oma ligimestega.
Vii meis lõpule oma hea töö, mida Sa oled ristimises alustanud.
Seda palume Kristuse, meie Issanda läbi.

✦ ✦ ✦

[Läkitamine]

L Minge rahuga!
Hoiduge eemale kurjast ja tehke head,
otsige rahu ja taotlege seda.
Julgustage pelglikke, aidake nõrku,
olge pika meelega kõikide vastu.
Armastage ja teenige Issandat rõõmuga
Püha Vaimu väes.

Hädaristimine

Kui on karta, et inimene sureb enne, kui jõutakse kutsuda vaimulik teda ristima, toimetab hädaristimise täisealine kristlane.

Ristija võtab kolm korda vett ja kallab seda üle ristitava pea, öeldes:
[N,] mina ristin sind Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse. Aamen.

Seejärel loetakse usutunnistus, Meie Isa palve ja õnnistamissõnad.

Hädaristimise kinnitamine

Talitus algab tervitusega. Enne või pärast tervitust võib olla ka alguslaul või muusikapala.

Küsimus ristimise kohta

A

Vaimulik pöördub lapse vanemate ja ristivanemate või täiskasvanuna ristitu poole, öeldes:

P Kas *see laps on/sa oled* ristitud veega
Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse?

Vastus:

Jah!

P Vanemad ja ristivanemad,
kas tahate koos kogudusega tema eest palvetada,
teda kasvatada kristlikus usus
ning teda sõna ja oma eeskujuga aidata
Jumalat ja ligimest armastama,
nii nagu Kristus meid on õpetanud?

Vastus:

Jah.

B

P Armsad vennad ja õed. *See laps/vend/õde* on hädaolukorras ristitud. Ta on ristitud veega Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse, nagu meie Issand Jeesus Kristus oma jüngeritele käsu on jätnud. Ristimises on *N* juba Jumala lapseks vastu võetud ja liidetud Kristuse Kiriku osadusse. Tema ristimine kinnitatakse nüüd vanemate ja ristivanemate juuresolekul.

Püha ristimine paneb vanematele kohustuse kasvatada teda kristlikus usus, et ta õpiks Jumalat ja ligimest armastama, nii nagu Kristus meid on õpetanud.

Armsad ristivanemad. Teie ülesanne on aidata vanemaid, et teie ristilapsest kasvaks tubli kristlane. Olge talle heaks kristlikuks eeskujuks ja ustavateks eestpalvetajateks ning toetage koos kogudusega teda usuteel tema elu ajal.

Tänagem Jumalat, kes on kinkinud meile *selle lapse/vennal/õe* ning lubab meil teda hoida ja armastada.

Edasi järgneb talitus ristimiskorra järgi ristimärgist kuni usutunnistuseni (ära jääb ristimisvee pühitsemine). Pärast usutunnistust jätkub talitus ristimise kinnitamisega.

Ristimise kinnitamine

P Kristuse ja Tema Kiriku kutsutud ja seatud sulasena kinnitan, et *N* on Jeesuse Kristuse käsu kohaselt veega ristitud Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse.

Vaimulik paneb käe/käed ristitava pea peale (võib kutsuda ka vanemaid ja ristivanemaid samamoodi tegema) ja ütleb:

P Kõigeväeline Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes sind on uuesti sünnitanud veest ja Vaimust, võtku sind oma rahva hulka ja juhtigu igavesse ellu. Issand hoidku ✠ sinu sissetulemist ja sinu väljaminemist nüüd ja igavesti.

K Aamen.

Edasi jätkub talitus alates ristimise sümbolite andmisest.